

LA RUMBA EN PLENA EBULLICIÓ

D'una dècada ençà una de les calderes musicals del país ha tornat a arrencar el bull. Un bull *in crescendo* que es mou a ritme de rumba i que des de fa uns mesos comença a vessar més enllà de l'olla estrictament musical per escaldar altres àmbits com són l'institucional o l'associatiu.

Fa un any **Pere Pubill Calaf 'Peret'** rebia la Medalla d'Or al Mèrit Artístic de l'Ajuntament de Barcelona, en el que representa un dels actes recents més significatius de reconciliació de les institucions catalanes amb la nostra rumba. Un gènere que des de les Olimpíades, i malgrat l'èxit de públic dels darrers anys, no havia gaudit gaire del favor de les administracions. Després han vingut la declaració institucional del Ple de la ciutat comtal en favor de la rumba i altres iniciatives tant simbòliques com pràctiques que diversos organismes públics semblen disposats a emprendre en aquesta mateixa direcció.

De forma paral·lela, el Primer Simpòsium Nacional de Rumba Catalana, celebrat el desembre del 2008, donava el tret de sortida a un procés de coordinació dels diferents actors de l'escena rumbera (artistes, investigadors, col·leccionistes, promotors, aficionats...) que culminaria amb la constitució d'una associació de referència per a la promoció i reconeixement del gènere: Foment de la Rumba Catalana (Forcat). L'entitat es va presentar públicament el passat 13 de desembre en la Diada de la Rumba, una mostra gratuïta i per a tots els públics de les diferents expressions artístiques associades a la rumba catalana. Com a objectius concrets, l'associació es proposa treballar per al reconeixement de les figures artístiques rumberes, la presència de la rumba als principals escenaris del país, la projecció internacional del gènere, la promoció dels artistes emergents, la creació de materials pedagògics i el foment de la investigació. Com a fita imminent, es vol crear la Casa de la Rumba, un equipament des d'on s'irradiïn aquestes iniciatives i que esdevingui un punt de referència per a la rumba com a fenomen sociomusical que cal considerar com a patrimoni cultural de la societat catalana.

Enmig de tot això, pel camí patíem una sentida pèrdua, la de **Ramon Valentí 'Tio Paló'**, 'el James Brown de la rumba'. Aquest carismàtic rumber gracienc ens va deixar inesperadament, i es va endur el seu ball de guerra, els seus popurris sincopats d'estàndards cubans, la seva solera, el seu sentit de l'humor i una gran capacitat de connectar amb les generacions més joves.

Sigui com sigui, en els últims mesos els esdeveniments s'han succeït de forma relativament ràpida, denotant que en el panorama de la rumba catalana es cou alguna cosa. Com va escriure el melòman Mingus B. Formentor en una ocasió, la rumba és com el riu Guadiana, que desapareix i reapareix de manera intermitent al llarg de la seva trajectòria. Esperem que aquesta nova reeixida sigui ferma i que puguem assegurar un bon cabal tant en forma de creació artística com de projectes de dinamització, consolidació i projecció del gènere.

PER MARTÍ MARFÀ

ANTROPÒLEG ESPECIALISTA EN LA POBLACIÓ GITANOCATALANA, INVESTIGADOR DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA I LA UNIVERSITY OF ST. ANDREWS (REGNE UNIT) I SECRETARI DE L'ASSOCIACIÓ FORCAT

JAM SESSION A LA DIADA DE LA RUMBA. EL 13 DE DESEMBRE AL C.A.T. DE BARCELONA. FOTO: ÀLEX BROSA